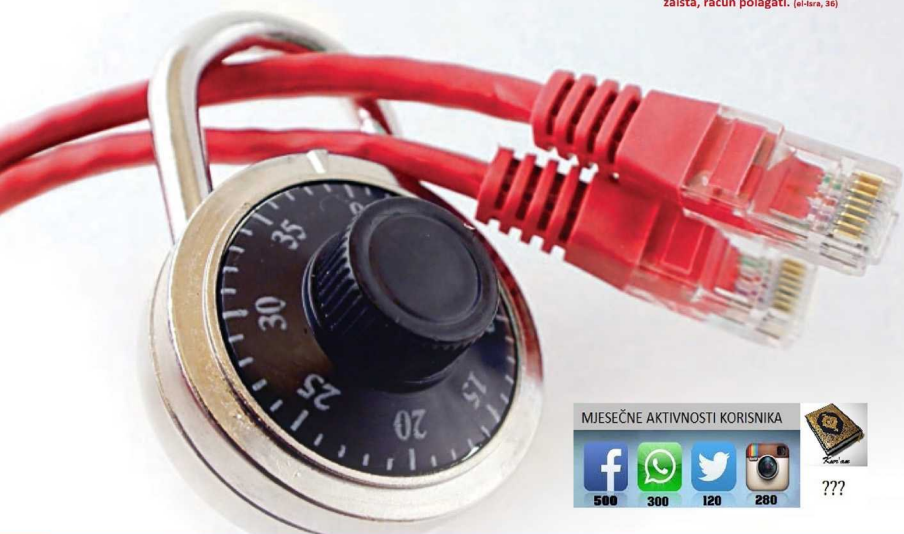

**Muhammed b. Ibrahim
el-Hamed**

إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ
كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولٌ ﴿٣٦﴾

I sluh, i vid, i razum, za sve to će se,
zaista, račun polagati. (el-kura, 36)

MJESEČNE AKTIVNOSTI KORISNIKA

???

INTERNET ISPIT ZA IMAN, ODGOJ I RAZUM

Šta otvoriš češće?

ili

naslov:

**Internet: ispit za iman,
odgoj i razum**

autor:

Muhammed b. Ibrahim el-Hamed

prijevod:

Mirza Musić

revizija:

Ersan Grahovac

Rijad,

2014 - 1435

Muhammed b. Ibrahim
el-Hamed

Internet: ispit za iman, odgoj i razum

Rijad, 2014 - 1435

Internet: Ispit za iman, odgoj i razum

Uvod

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Zahvala pripada Allahu, I neka je salavat i selam na Allahova poslanika, a zatim;

Ovo je nekoliko stranica koje govore o internetu, njegovom pravilnom korištenju i onome što se tiče toga.

Govor o tome će biti kroz sljedeća pitanja:

- Internet kao ispit.

- Stvari koje pomažu u uspjehu pri iskušenjima interneta:

1. Ispravno korištenje interneta.
2. Oprez od slijeđenja šejtanovih koraka
3. Određivanje posebnog vremena i striktnih ciljeva.
4. Sagledavanje posljedica.
5. Izbjegavanje zavodljivih stvari.
6. Čuvanje pogleda.
7. Provjeravanje.
8. Opreznost pri iznošenju stavova.

9. Umjerenost u prezentiranju.
10. Važnost svijesti o Allahovom nadzoru.
11. Učestvovanje u pružanju onog sto je korisno i od pomoći.
12. Opominjanje na loše stvari.

- Preispitivanje

Pa do tih pitanja, Allah nek nam je na pomoći, i na Njega se oslanjamo.

Muhammed ibn Ibrahim el Hamed

9/7/1424. h.g.

Ez Zulfi 11932

S B: 460

www.toislam.net

Internet kao ispit

Internet predstavlja najveće dostignuće u svijetu informacija, te pogodno tlo za provjeru imana, odgoja, pa i samog razuma.

Vrata dobra su na njemu širom otvorena, međutim i zlo je predstavljeno na razne načine, tako da je onaj koji koristi internet u stanju da govori ono što želi, da pusti svoj pogled da gleda kamo želi, da mu ruka dohvata ono za čim žudi; tako da nema nikog ko bi ga kontrolisao, opomenuo, niti zaustavio kod određene granice.

Pa ako se uzdigne i udostoji, pogleda u posljedice i imadne na umu da ga njegov Gospodar nadgleda, a i meleki koji su zaduženi da svjedoče o njemu, bit će sretan i uspjeti, te preći preko te poteškoće.

A ako bi zanemario svoju dušu, počeo naginjati tamo gdje strast naginje, te izostane kod njega djelovanje imana u praksi i osjećaj bogobožnosti, u tom slučaju bi bio na rubu toga da ostane u blatu prezrenih, da mu se to razbije o glavu, te da mu nakon toga ne preostaje ništa drugo do poniženje, mrtvilo čestitosti, izgubljenost i bijeda.

Stvari koje pomažu u uspjehu pri iskušenjima interneta

Postoje stvari koje su pomoć u savladavanju iskušenja interneta i njegovih propasti, od tih stvari su:

1. Ispravno korištenje interneta

Na svakom razumnom je da koristi internet na najljepši način i ne treba da ima višak samopouzdanja, te tako sebe dovede u iskušenje iz kojega će kasnije teško moći da se izvuče.

Lijepo bi bilo da svaki onaj koji želi da uzme učešća na internetu, da priloži komentar ili nešto slično tome da prvo sagleda korist onog što prilaže, da se pripazi da ne uznemirava vjernike i širi nered među njima, da se suzdrži govora rekla–kazala, da ne pobuđuje tenzije i sumnje, te ne bude uzrok huškanja jednih ljudi protiv drugih.

A ako bi želio neki govor da nadopuni ili odgovori na nešto, to treba da bude zasnovano na znanju, pravednosti, milosti, odgoju i uzvišenom načinu izražavanja.

Ako sudjeluje u nečemu onda neka to čini pod svojim jasnim imenom, međutim ako bi osjećao strah za

sebe zbog navođenja imena ili želi da mu djelo ostane iskrenije, onda neka se pripazi da ne piše stvari koje nisu dozvoljene niti priliče, te neka se prisjeti svoga stajanja pred Allahom na danu kada će tajne na vidjelo izaći.

2. Opres od slijeđenja šejtanovih stopa

Takođe, onaj koji je obdaren razumom treba da se pripazi slijeđenja šejtanovih stopa; jer on postavlja zamke sinovima Ademovim i čeka ih na svim putevima; jer im je on neprijatelj koji ulaže sav trud nebi li ih u zabludu odveo.

Gospodar naš, Slavljen i Uzvišen neka je On, rekao je na više mjesta u Plemenitom Kur'anu: ***...i ne slijedite šejtanove stope, jer vam je on neprijatelj očevitni.***

Pa onaj koji razuma ima nema nikada povjerenje u svog neprijatelja, ne baca se u šake iskušenjima, te nema višak samopouzdanja bez obzira do kojeg stepena došao u razumu, vjeri ili znanju.

Stoga ga vidimo da ne prilazi iskušenjima i ne izlaže im se, a kada ga zadesi kakvo iskušenje nađe pomoć nad njim i osjeti Allahovu blagost prema sebi.

A ako bi ima previše samopouzdanja i pohitao ka fitni – bio bi prepušten samom sebi i uzdigla bi se od njega blagost.

Imamo primjer Jusufa, alejhisselam, nije se izlagao iskušenju, naprotiv ono je našlo njega. Uprkos tome nije se uzdao u svoj iman, znanje, to što je plemenita roda, nego je pobjegao od fitne, utjecao se Allahu od zla fitne, i priznao da ako Allah ne otkloni spletku žena od njega, mogao bi posrnuti za njima i postati od neznalica.

Pa kada je njegovo stanje bilo ovako, zadesi ga blagost i nađe pomoć u ovoj velikoj kušnji.

3. Određivanje posebnog vremena i striktnih ciljeva

Ono što pomaže u nadvladavanju ovakvih iskušenja jeste da čovjek sebi odredi posebno vrijeme i posao koji treba završiti, te da sebi postavi jasan cilj na osnovu kojeg će raditi na internetu.

A ako bi se desilo da se prepusti razgledanju stranica, odlazeći sa stranice na stranicu bez jasnog cilja i odredišta, izgubit će dragocjeno vrijeme i neće se mnogo okoristiti, niti će biti od koristiti.

4. Sagledavanje posljedica

Ono što pomaže u uspjehu od iskušenja interneta jeste i to da svako pametan gleda u posljedice svojih postupaka, pokorava sam sebe i kroti svoju dušu bogobojaznošću.

Ibnul-Dževzi, Allah mu se smilovao , je rekao: „Tako ti Allaha, o ti kome je bogobojaznošću ugled i čast ukazana, veličinu njenu ne prodaj za poniženje grijeha, strpljiv budi nad žeđi strasti, ostavljajući ono za čim žudiš, pa makar presušio i uvehnuo.“, tj. makar te to boljelo i gorio od čežnje za tim.

Takođe je rekao, Allah mu se smilovao: „U snazi savladavanja strasti postoji užitak koji je veći od svakog užitka; zar ne vidiš da svaki onaj kojeg je strast nadvladala bude ponižen; jer je pobijeđen, za razliku od onog koji strast svoju obuzda; on bude jak i ponosan jer je onaj koji pobjeđuje.“

5. Izbjegavanje zavodljivih stvari

Ovo se postiže tako što se čovjek neće izlagati tim stvarima; klonuti će se zavodljivih stranica, mjesta gdje se koristi razvratan govor ili onaj govor koji pokreće i pobuđuje strasti .

Klonit će se bestidnih slika i primamljivih stvari; jer primjer duša – sa svim onim čemu su sklone od čežnji za strastima i onoga što je usađeno u njih od osjećaja koji prate strast tamo gdje ona naginje – je kao primjer baruta, goriva i svih drugih materijala sklonih da planu u vatru; jer ovi materijali i svi oni koji imaju te osobine kada se nađu udaljeni od onoga što bi ih moglo zapaliti i rasplamsati ostaju spokojni i mirni, bez straha od njihove opasnosti i obrnuto.

Pa tako je i sa dušama, koje ostaju mirne, spokojne i tihe; ali kada im se približi ono što ih uznemiri, te pokrene u njima žudnju za onim što je loše od onog što se čuje ili pročita, od onoga što se vidi ili namiriše, onda se uzburkaju, raspali se zlo u njima, pokrene se njihova bolest i pređu preko svake granice.

Ibn Hazm, Allah mu se smilovao, je rekao:

*Ne kudi onog što izlaže sebe onom,
čime drugi u kušnji zadovoljan nije,
Ne prinosi ogrev blizu žara,
jer kad ga činiš bit će i dima.*

I rekao je :

Ne daj duši slijediti strasti,

*i kloni se izlaganja kušnji,
Iblis je živ i umro nije,
oči su vrata iskušenjima.*

Ebu Hattab Mahfuz ibn Ahmed el-Keluzani, Allah mu se smilovao, je rekao:

*Ko se iskušenju približi a zatim tvrdi
da griješan nije, dvoličan u toj je stvari,
a vjera zabranjuje ono što vodi
da musliman u ponor gurnut bude,
pa spasi se i odbaci glavobolju strasti,
nadati se je da ćeš zla njena pošteđen biti.*

6. Čuvanje pogleda

Zato sto ružne slike dođu do čovjeka čak ako to i ne želi; pa ako obori pogled udovoljit će Gospodaru svom i biti mirna srca; jer je oko ogledalo srca, a puštanje pogleda uzrokuje propast, dok njegovo čuvanje dovodi do smirenosti; pa ako rob čuva pogled tada čuva i svoje srce , strast i volju, a ako pusti pogled pustio je i svoje srce i strast svoju. Gospodar naš, Silni i Uzvišeni, je rekao: ***Reci vjernicima neka obore poglede svoje i neka čuvaju***

stidna mjesta svoja; to im je najčistije, jer Allah, uistinu, zna ono što oni rade.

Šejhul-islam Ibn Tejmijje, Allah mu se smilovao, vezano za ovaj ajet je rekao: „Uzvišeni Allah je učinio obaranje pogleda i čuvanje stidnog mjesta najjačim dokazom čistoće duša. A čistoća duša obuhvata otklanjanje svih loših stvari kao što je razvrat, nepravda, mnogoboštvo, laž i dr.

7. Provjeravanje

Od obaveza na čovjeku jeste da provjerava ono što govori, što čuje ili pročita, i ono što prenosi od govora. Ovim se očituje ljudski razum, ozbiljnost i njegov iman.

Kako to učiniti, a na internetu se piše izmijenjen govor, piše ko želi i šta želi, a sve pod nepoznatim i izmišljenim imenima?

Na onome ko ima razuma je da sagleda ovu stvar; pa ako dopre do njega neka vijest ili stvar provjerit će njeno stanje, pa ako bi nakon toga uvidio korist od njena širenja, te u tome bude podstrek na dobro i okupljanje oko njega onda će je dalje širiti i razglasiti, a ako bi uvidio suprotno tome prikrivao bi je i okrenuo se od nje.

A koliko li je samo nastalo zla i prestupa radi olakog shvatanja ove stvari. Koliko li je samo ljudi koji isključuju svoj razum i ophode se prema onome što se prenosi putem interneta kao da je objava kojoj laž ne prilazi ni sa koje strane.

Ali oni koji su razumni i razboriti provjeravaju informacije, i nisu brzopleti čak ni onda kada čuju vijest od osobe koja je poznata i pouzdana, a kamoli kada se radi o nekom ko je nepoznat ili nepouzdan.

Tako da imamo jasnu zabranu da čovjek prenosi sve ono što čuje. Allahov poslanik, neka je na njega Allahov salavat i selam, je rekao: „**Dovoljno je čovjeku laži da priča samo ono što čuje.**“¹

Ovakvo ponašanje je obaveza posebno kada se radi o vremenu smutnji i zabluda, stoga je dužnost onom ko sebi želi dobro, da se pridržava ovog odgoja; da bi se približio spokoju i udaljio od pogreški.

Uzvišeni Allah je rekao: ***A kada im dođe nešto što se odnosi na sigurnost ili strah, oni to razglase. A da se oni time obrate Poslaniku ili pretpostavljenim svojim, to bi zasigurno saznali od njih oni koji to žele znati. A da nije dobrote Allahove prema vama i milosti Njegove, vi biste, osim nekolicine, šejtana slijedili!***

---

¹ Bilježi Muslim.

Uvaženi šejh Abdurahman es-Sa'di, Allah mu se smilovao, u komentaru ovog ajeta je rekao: „Ovo je Allahov odgoj Njegovih robova kada su radili djela koja im ne priliče, i poručuje im da bi trebali, kada im dođe neka važna vijest, vezana za opštu korist, za sigurnost i radost vjernika, ili za strah koji ih može pogoditi – da to provjere, da ne žure u širenju te informacije, već da to vrate poslaniku i svojim pretpostavljenim: onima koji donose odluke, imaju znanje, savjetnicima, posjeduju razum, staloženost, koji poznaju stvari i znaju šta su to koristi ili suprotno.

Pa ako vide u širenju toga korist, podsticaj i radost za vjernike te upozorenje na njihove neprijatelje, onda će to učiniti, međutim ako bi vidjeli da u tome nema koristi, ili pak da u tome ima koristi, ali njegova šteta prevazilazi tu korist onda ga ne bi širili.

Zbog toga je rekao: ***To bi zasigurno saznali od njih oni koji to žele znati.***, što znači da bi to spoznali svojim razumom, oštroumnnošću i ispravnim znanjem.

U ovome imamo i dokaz za jedno pravilo iz odgoja koje glasi: Kada se desi da se traži određena stvar, onda se to prepušta onome koji je kompetentan i stručan za to, te se u tome ne daje prednost nikom drugom, jer je on najbliži da ispravno postupi i bude sačuvan od pogreški.

Takođe nalazimo da je zabranjeno brzopleto i žurno širenje informacija onda kada ih čujemo, te da je obavezno razmisliti prije nego nešto kažemo, te da izvagamo da li je ta stvar od koristi pa da je čovjek učini ili ne pa da odustane od nje.“²

Na drugom mjestu, Allah mu se smilovao, podstičući na provjeravanje, vaganje i razmišljanje, je rekao: ***I ne žuri s čitanjem Kur'ana prije nego što ti se objavljuvanje njegovo ne završi i reci: 'Gospodaru moj, Ti znanje moje proširi.'*** (Ta-ha, 114.)

„Na ovakav se način odgaja onaj koji traži znanje, trebao bi postepeno sticati znanje razmišljajući o njemu, da ne požuruje u davanju suda o stvarima, te da ne bude samodopadljiv i da traži od Gospodara svog korisno znanje i olakšanje pri tome.“³

I rekao je, Allah mu se smilovao: „Allahove riječi: ***Zašto, čim ste čuli, nisu vjernici i vjernice jedni o drugima dobro pomislili i rekli: 'Ovo je zaista potvora očita.'*** (En-Nur, 12.), su Njegova uputa robovima da kada čuju pogrdan govor o svojoj braći vjernicima razmisle o svom imanu, svom vanjskom halu, i ne obaziru se na govor onih koji grde, već da se vrate na osnovu i zaniječu sve ono što joj proturječi.“

---

² Vidjeti: *Tefsirus-Sa'di*, 1/190.

³ Vidjeti: *Tefsirus-Sa'di*, 1/514.

Ibn Hibban, Allah mu se smilovao, je rekao:
„Mensur ibn Muhammed el-Kirizi mi je recitovao:

*Blagost je najljepša stvar koju slijediti možeš,
a glupavost najnesretnija stvar koja čovjeka prati,
onaj ko dobro provjerava stvari, hvaljen do pobjede
stiže,
a ko blagošću kroči, iza sebe odbaci grijehe.“*

8. Opreznost pri iznošenju stavova

Ono što priliči razumnom čovjeku jeste da ne požuruje u iznošenju svog stava o svakoj stvari, te da ne govori o svemu što zna, nego da vodi računa o koristi; tako da ne treba da daje svoje mišljenje o svakoj maloj ili velikoj stvari, i ne mora da priča o svakoj novoj stvari; stoga što možda nije stvorio ispravnu sliku o toj stvari, ili je možda izvršio pogrešnu pretpostavku i uzeo neispravan stav, a Arapi su još od davnina u narodnoj izreci rekli: „Greška je opskrba brzopletih.“

Za razliku od toga, ako bi zastao i razmislio, to bi bilo bliže zdravom i čistom razmišljanju i sazrijevanju mišljenja i bliže je tome da takav bude sačuvan od greške.

Arap su pohvalno govorili o onom koji pomno razmatra stvari, razmišlja, sagleda stvari i s vana i iznutra, pa su rekli o njemu: „Zaista je takav spretan i okretan.“

Naprotiv nije ni od mudrosti da čovjek iznese svoj stav u svemu što poznaje, čak ako je i razmislio o toj stvari i pogodio istinu; pa nije svako mišljenje za razglasiti, niti sve ono što se zna za kazati.

Naprotiv mudrost nalaže da čovjek sačuva svoje mišljenje osim ako to situacija zahtijeva, i proizilazi iz mudrosti i koristi, te da to učini savjetujući se, posebno ako se radi o krupnim stvarima.

*Odmjeri govor prije no zboriš, jer
govornik ukazuje na razum ili mahanu.*

Jedan od mudrih je rekao: „Zaista u početku govora je iskušenje koje zadivljuje i začuđujuća žurba; pa kada se um smiri, te počne trezveno razmišljati i kada se duša dovede u red – onda neka ponovo sagleda stvari i neka radost njegova u dobrom djelu bude jednaka žalosti njegovoj pri pogreški.“

Ibn Hibban, Allah mu se smilovao, je rekao: „Blag gotovo da je nedostižan, kao što onaj koji požuruje nikada ne stigne, pa tako i onaj koji prešuti gotovo nikada da ne zažali, a onaj koji prozbori gotovo nikada da se ne

sačuva. Onaj koji požuruje govori prije nego li spozna stvari, odgovara na pitanja prije nego razumije, zahvaljuje mu se prije nego ga provjerimo, a zatim bude pokuđen nakon pohvale; čvrsto odluči prije nego i razmisli, a uradi prije nego li i odluči.

Onoga koji požuruje stvari prati žalost i napušta ga spokoj, a Arapi su davali nadimak brzopletosti: „Majka žalosti“.

Prenosi se lancem prenosilaca od Omera ibn Habiba da je rekao: „Rečeno je: 'Ne postoji onaj ko požuruje da je uspio, niti srdit da je srećan bio, niti dokolica koji nečemu jarko teži, niti plemenit koji je zavidan, niti gramziv koji je bogat, niti dosadnjaković koji prijatelj ima.“

Zbog toga sam pomno istražio savjete mudrih, naročito onda kada se radilo o onome što je opasna stvar. Mutenebbi je rekao:

*Ispravan stav je prije hrabrosti hrabrih
To je prvo a ona je mjestu drugom
Pa ako se pri nekom razumnom nađu
uzdignut će se iznad svake visine.*

I rekao je:

*Pri čovjeku svaka hrabrost bogatstvo je
a nema je ravnoj onoj kod mudrog.*

9. Umjerenost u prezentiranju

Ono što priliči razumnom jeste da bude pravedan kada nešto izlaže, da bude oprezan od pretjerivanja i uveličavanja stvari, jer stvarnost se gubi između pretjerivanja i preuveličavanja na jednoj strani, i umanjivanja i zanemarivanja na drugoj strani. Arapi su rekli u jednoj od poslovice: „Najbolji od ljudi je onaj ko je umjeren.“

10. Važnost svijesti o Allahovom nadzoru

Od stvari koje su od najboljih savjetnika i vaiza za čovjeka, te ono što mu pomaže da se okoristi od interneta, sačuva se njegova zla i nedaća jeste svijest o nadziranju Allaha, Silnog i Uzvišenog, i Njegovom bdijenju, neka je Slavljen i Uzvišen.

*Oči moje ne vidješe ljepše od momka
koji se Allaha boji dok je u osami.*

Zato je na razumnom da ovu činjenicu ima dobro na umu, te da se uvijek prisjeti da ono što je nama skriveno kod Allaha je javno, pa kako onda priliči čovjeku da Allaha, Silnog i Uzvišenog, smatra za najnebitnijeg od onih koji ga vide?! A najpreče je da zna

da onaj koji sakrije tajnu Allah ga odjene njenom odjećom, te da onaj koji prikrije nešto Allah ga objelodani, svejedno bilo to dobro ili loše; pa nagrada je shodno vrsti djela, i ((onaj koji uradi loše s njim će 'nagrađen' biti)).

Pa preporučujem ti plemeniti brate ove dragocjene riječi koje se prenose od prijašnjih učenjaka o ovim stvarima, Allah im se smilovao i bio s njima zadovoljan:

Ebu Hazim Seleme ibn Dinar, Allah mu se smilovao, je rekao: „Neće rob popraviti svoj odnos prema Allahu, Uzvišenom a da Allah ne popravi odnos između njega i ljudi, niti će pokvariti odnos prema Allahu, Uzvišenom a da Allah neće pokvariti odnos između njega i ljudi, pa dodvoriti se jednom je lakše nego dodvoravanje svima; a ako se dodvoriš Allahu sva će ti bića naklonjena biti, a ako pak upropastiš ono što je između tebe i Allaha prezren ćeš biti kod svih bića.“

Muatemer ibn Sulejman, Allah mu se smilovao, je rekao: „Zaista čovjek uradi tajno neki grijeh, pa osvane ponižen zbog toga.“

Ibn Dževzi, allah mu se smilovao, je rekao: „Istraživao sam dokaze o Allahu, Slavljenom i Uzvišenom, pa sam uvidio da ih je više nego zrna pijeska, a najčudniji od njih je: Da čovjek prikrije nešto s čim Allah nije zadovoljan, Silni i Uzvišeni, pa ga Allah

objelodani makar nakon nekog vremena, Slavljen neka je On, pa se počne pričati o tome iako ljudi tome nisu bili svjedoci.

A možda se čak desi da takvog Allah stavi na iskušenje i osramoti ga pred ljudima, pa onda to bude odgovor na sve one grijehе koje je skrivao; a to sve da bi ljudi spoznali da postoji Onaj Koji nagrađuje i za prestupe, te da protiv moći Njegove ne koriste zastori i skrivanje, i da kod Njega nijedno djelo ne bude izgubljeno.

Takođe čovjek prikrije pokornost Allahu, pa se to ocrta na njemu, i ljudi o tome počnu pričati čak i više od stvarnosti, tako da o njemu ne poznaju niti jedan grijeh, niti ga znaju osim po dobru; a sve to da bi ljudi spoznali da postoji Gospodar koji neće zagubiti niti jedno djelo onih koji se trude.

Zaista srca ljudi spoznaju stanje čovjeka, zavole ga ili odbace, grde ga ili hvale shodno odnosa između njega i Allaha , Uzvišenog, a On mu je dovoljan u svakoj brizi i otklanja od njega svako zlo.

A neće čovjek popraviti ono što je između njega i ljudi ne osvrćući se na Allaha a da neće ostvariti suprotan cilj, i umjesto hvale da mu grdnjom uzvraćeno bude.“

Takođe je rekao, Allah mu se smilovao: „Zaista u osamljivanju ima užitak koji ostavlja blistav trag. Koliko

li je samo vjernika u Allaha, Silnog i Uzvišenog, koji Ga poštuju kada se osame s Njim, i ostave ono za čim čeznu; iz opreza od kazne i želje za Njegovom nagradom, ili radi Njegovog veličanja; pa sa tim postupkom budu kao onaj koji je na žar stavio mirišljivo drvo, pa počne praviti ugodan dim kojeg ljudi udišu, a ni sami neznaju odakle dolazi.

Shodno trudu u odbacivanju prohtjeva povećava se i ljubav prema Njemu, ili shodno jačini izbjegavanja tog voljenog i ostavljenog djela povećava se i miris, te se razlikuje kao što se razlikuju mirisi međusobno.

Vidiš ljudske oči kako se dive takvom čovjeku, hvale ga jezicima, a ni sami ne znajući zašto, niti su to u stanju da opišu; zbog samog nepoznavanja stvarnosti toga.

A nekada se dešava da se ti mirisi osjete dugo nakon smrti, pa neki budu spominjati po dobru jedno određeno vrijeme a zatim nestane spomen o njima, neki budu spominjati sto godina, a zatim se zaboravi na njih, dok su neki poput znakova kojima spomen nikada ne prestaje.

A suprotno tome onaj koji se previše boji stvorenja i ne poštuje osamljivanje sa Allahom, pa shodno tome u kojoj mjeri prkosi s grijesima i shodno njihovom

obimu u toj mjeri se širi od njega neugodan miris i srca ga preziru.

Pa ako količina njegovih prestupa bude manja toliko će ga i ljudi manje spominjati po dobru, i ostaće samo poštovanje prema njemu.

Dok ako bi se povećali dovelo bi do šutnje ljudi o njemu, pa niti bi ga hvalili niti kudili.

Koliko li je samo onih koji su, kada se osame padali u provalije nesreće, i na ovom i na budućem svijetu, zbog grijeha kojeg su činili; pa kao da mu se kaže: Ostaj s onim što si zaradio, pa ostaje vječno u zabludi.

Pa pogledajte braćo moja u grijehe koje ste uzrokovali ili činili!

Ebu Derda, Allah s njim bio zadovoljan, je rekao: 'Zaista se nekada rob osami čineći grijeh, pa Allah ubaci u srca vjernika prezir prema njemu odakle se i ne nada.'

Pa dobro razmislite o ovome što sam napisao, naučite ono što sam spomenuo, i ne zapostavite osamljivanje i tajne vaše; jer su djela zaista prema namjerama a nagrada je shodno veličini iskrenosti.“

Ibnul-Dževzi, Allah mu se smilovao, je rekao: „Zaista shodno vašem uvažavanju Allaha, Silnog i Uzvišenog, i On će vas uvažavati, te shodno vašem

veličanju Allahove moći i Njegovom poštivanju i on će vas veličati i poštivati vaše svetinje.

Tako mi Allaha, vidio sam onog koji je život svoj potrošio u traženju znanja dok nije ostario, zatim je prešao granicu grijeha, pa je bio ponižen kod stvorenja, tako mu nisu davali nikakvu vrijednost uprkos njegovom obilnom znanju i veličini truda kojem je uložio.

A takođe sam vidio onog učenjaka koji je stalno osjećao da ga Allah, Silni i Uzvišeni, nadzire u mladosti iako je imao manjkavosti u djelima, pa ga je Allah učinio velikim u srcima dok se nisu vezala za njega, i onda su ga opisivali s dobrom većim i boljim nego li on i posjeduje.

I vidio sam onog koji kada je na pravom putu to svi znaju, a čim malo skrene sve ostavlja.

I da nije opšteg prikrivanja i sveobuhvatne milosti Plemenitog, objelodanjeni bi bili svi ovi koje sam spomenuo, ali pošto je u većini slučajeva to sve da bi se odgojili, te blagost prema njima iako ih kažnjava.

11. Učestvovanje u pružanju onog što je korisno i od pomoći

Pa kao što je na muslimanu da bude oprezan od zla interneta, takođe priliči mu ili je obaveza na njemu da ne uskrati sebi od njegovog dobra, naročito ako se radi o

nekom ko ima određeno znanje i stručan je u nečemu; takav ne smije sebi dozvoliti da njegova neaktivnost bude iz razloga da ne zapadne u zabranjene stvari.

Naprotiv, na njemu je da doprinese u onome što je korisno i bude od pomoći, u zajedničkim i ciljanim aktivnostima, korisnim prijedlozima ili ukazivanju na Islamske stranice koje su povjerljive.

12. Opominjanje na loše stvari

Na onome koji koristi internet je da ne potcijeni svoje mogućnosti u osuđivanju zla na internetu, a naravno sve to će raditi shodno svojim realnim mogućnostima i stanju.

Preispitivanje

Na kraju brate moj plemeniti pred tobom je nekoliko stvari koje treba da se upitaš:

Zar ne osjećaš – onda kada pregledaš razvratne slike – tamninu u svom srcu, slabost u tijelu, te da ti je čestitost postala nepoželjna i da imaš žudnju za porocima?!

Zar ne osjećaš – kada slušaš nečije vrijeđanje, osluškuješ ono što se priča o tom i tom – grubost u srcu,

ružno mišljenje i pesimizam. Zar ne osjećaš – kada sate provodiš na internetu bez neke koristi – tegobu u prsima i neraspoloženje? Tako da nekada ne podnosiš nikog oko sebe, čak nemaš volje da odgovoriš ni na telefonski poziv?

A nasuprot tome, zar ne osjećaš raspoloženje, prijateljstvo, sreću i snagu onda kada radiš dobro, okreneš pogled od zabranjenih stvari i Allaha se bojiš onda kada si sam?!

Allaha molim – Njegovim lijepim imenima i Uzvišenim svojstvima – da od nas otkloni smutnje bili one javne ili skrivene, te da nas učini pokretačima svakog dobra, odstranjivačima svakog zla i blagoslovljenima gdje god se našli.

Zahvala pripada samo Allahu.